

SPORAZUM O FINANCIRANJU

Posebni uvjeti

Europska zajednica, u daljnjem tekstu “Zajednica”, zastupana po Komisiji Europskih zajednica, u daljnjem tekstu “Komisija”,

s jedne strane, i Vlada Republike Hrvatske, u daljnjem tekstu “Korisnik”,

s druge strane

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

ČLANAK 1. – PRIRODA I SVRHA DJELOVANJA

1.1 Zajednica doprinosi financiranju slijedećeg **CARDS Godišnjeg programa aktivnosti za susjedne zemlje za 2004. godinu.**

u daljnjem tekstu “Program”, koji je opisan u Tehničkim i upravnim odredbama u Dodatku II.

1.2. Ovaj program će se provesti sukladno sporazumu o financiranju i njegovim dodacima: Općim uvjetima (Dodatak I.) i Tehničkim i upravnim odredbama (Dodatak II.).

ČLANAK 2. – FINANCIJSKI DOPRINOS ZAJEDNICE

2.1. Ukupan trošak programa za *Balkan* je procijenjen na **15 milijuna eura.**

2.2 Zajednica se obvezuje da će financirati do iznosa od najviše **15 milijuna eura.** Razdioba doprinosa Zajednice na proračunske pozicije je prikazana u proračunu uključenom u Tehničke i upravne odredbe u Dodatku II.

Komisija zadržava pravo izmjena tih brojki i preraspodjele cjelokupnih sredstava ili dio tih sredstava, ako je to potrebno, za ostale Programe susjednih zemalja bez da mijenja ovaj SF. U tom slučaju, sve zemlje korisnice će biti sukladno tome obaviještene.

ČLANAK 3. – DOPRINOS KORISNIKA

3.1 Ako pojedini/svi doprinosi Korisnika nisu financijski, detaljni aranžmani će se odrediti na posebnom Memorandumu o suglasnosti vezanim uz pojedini program/projekt.

ČLANAK 4. – RAZDOBLJE IZVRŠENJA

Razdoblje izvršenja sporazuma o financiranju počinje na dan stupanja na snagu sporazuma o financiranju i prestaje dana **31. prosinca 2011.** Ovo se razdoblje izvršenja sastoji od dvije faze: operativne provedbe koja započinje danom stupanja na snagu sporazuma o financiranju i prestaje **31. prosinca 2009.** Od tog datuma počinje završna faza koja prestaje na kraju razdoblja izvršenja.

ČLANAK 5. – ROK ZA POTPISIVANJE UGOVORA O PROVEDBI SPORAZUMA O FINANCIRANJU

Ugovori kojima se provodi sporazum o financiranju potpisati će se najkasnije **12. kolovoza 2007.** Ovaj rok se ne može produžiti. Ova odredba se ne odnosi na reviziju i ugovore o procjeni, koji se mogu potpisati kasnije.

ČLANAK 6. - ADRESE

Sva priopćenja vezana uz provođenje sporazuma o financiranju trebaju biti u pisanom obliku, izričito se odnositi na program i trebaju biti poslana na slijedeće adrese:

a) za Komisiju

Commission of the European Communities
EuropeAid Co-operation Office
Mr. Gary QUINCE
Director
Rue de la Loi 200
B-1049 Brussels, Belgium
Fax: +32 2 296 74 82

b) za Korisnika

Gđa Kolinda GRABAR-KITAROVIĆ
Ministrica europskih integracija
Ministarstvo europskih integracija
Petretićev trg 2
10 000 Zagreb
Fax + 385 1 45 99 459

ČLANAK 7. – DODACI

7.1. Sljedeći dokumenti su dodaci ovog sporazuma i čine njegov sastavni dio:

Dodatak I: Opći uvjeti
Dodatak II: Tehničke i upravne odredbe

7.2. U slučaju razlike u odredbama Dodatka i Posebnih uvjeta Sporazuma o financiranju, prednost imaju odredbe Posebnih uvjeta. U slučaju razlika u odredbama Dodatka I. i Dodatka II., prednost imaju odredbe Dodatka I.

ČLANAK 8. – OSTALI POSEBNI UVJETI PRIMJENJIVI NA PROGRAM

8.1. Opći uvjeti dopunjuju se slijedećim odredbama:

Imajući u vidu činjenicu da se Programi za susjedne zemlje mogu uspješno provesti samo upotrebom usklađenih procedura i potrebom da se usklade proceduralni zahtjevi programa Phare CBC (Decentralizirana provedba), INTERREG (Zajedničko upravljanje) i Cards (Centraliziran), Sporazumi o financiranju potpisani s Phare i Cards državama i programske odluke za INTERREG će sadržavati obvezu poštivanja relevantnih provedbenih smjernica:

Provedbenih smjernica za Phare CBC/Tacis i Phare CBC/Cards granice

Provedbenih smjernica za Interreg/Tacis i Interreg/CARDS granice

ČLANAK 9. – STUPANJE NA SNAGU SPORAZUMA O FINANCIRANJU

Sporazum o financiranju stupa na snagu danom potpisa posljednje ugovorne strane.

Ovaj sporazum o financiranju je sastavljen u dva izvornika na engleskom jeziku, a svaki je tekst jednako vjerodostojan, od kojih je jedan primjerak predan Komisiji, a drugi Korisniku.

ZA KOMISIJU

gosp. Gary QUINCE
direktor
Ured za suradnju EuropeAid
Europska Komisija
Bruxelles

Dana, 17. rujna 2004.

ZA KORISNIKA

gđa Kolinda GRABAR-KITAROVIĆ
Ministrica europskih integracija

Zagreb

Dana

DODATAK I. – OPĆI UVJETI

GLAVA I. – FINANCIRANJE PROJEKTA/PROGRAMA

ČLANAK 1. – OPĆE NAČELO

- 1.1. Financijski doprinos Zajednice ograničen je iznosom određenim u sporazumu o financiranju.
- 1.2. Odredba Zajednice o financiranju uvjetovana je ispunjavanjem obveza Korisnika na temelju ovog sporazuma o financiranju.

ČLANAK 2. – PREKORAČENJA TROŠKOVA I NJIHOVO PODMIRIVANJE

- 2.1. Pojedinačna prekoračenja proračunskih pozicija sporazuma o financiranju podmiruju se preraspodjelom sredstava unutar sveukupnog proračuna, sukladno članku 17. ovih Općih uvjeta.
- 2.2. Kadgod se pojavi rizik od prekoračenja ukupnog iznosa određenog sporazumom o financiranju, Komisija može ili umanjiti projekt/program ili se poslužiti sredstvima Korisnika ili ostalim sredstvima koja ne potječu od Zajednice.
- 2.3 Ako se projekt/program ne može umanjiti, ili ako se prekoračenje ne može podmiriti bilo sredstvima Korisnika ili drugim sredstvima, Komisija može iznimno odobriti dodatno financiranje Zajednice. Ukoliko se tako dogovori, višak troškova se financira bez utjecaja na relevantna pravila i postupke Zajednice, puštanjem dodatnog financijskog doprinosa kojeg određuje Komisija.

GLAVA II. - PROVEDBA

ČLANAK 3. – OPĆE NAČELO

- 3.1. Projekt/program provodi Komisija djelujući za i u ime Korisnika.
- 3.2. Komisiju u Državi Korisnika zastupa šef Delegacije.

ČLANAK 4. – RAZDOBLJE IZVRŠENJA

- 4.1. Sporazumom o financiranju utvrđeno je razdoblje izvršenja koje počinje stupanjem na snagu sporazuma o financiranju i završava danom utvrđenim u tu svrhu člankom 4. Posebnih uvjeta.
- 4.2. Ovo se razdoblje izvršenja sastoji od dvije faze:
 - faze operativne provedbe u kojoj se izvršavaju temeljne aktivnosti.Ova faza započinje sa stupanjem na snagu sporazuma o financiranju, a završava najkasnije 24 mjeseca prije kraja razdoblja izvršenja;

- završna faza tijekom koje se provode završne revizije i procjene, te se tehnički i financijski zatvaraju ugovori o provedbi sporazuma o financiranju. Ova faza započinje danom kojim završava faza operativne provedbe i završava najkasnije 24 mjeseca od toga dana.

4.3. Troškovi vezani uz temeljne aktivnosti su prikladni za financiranje Zajednice samo ako su nastali tijekom faze operativne provedbe. Troškovi vezani za završne revizije i procjenu, te završne aktivnosti su prikladni do kraja završne faze.

4.4. Bilo koji preostali iznos doprinosa Zajednice automatski se gasi šest mjeseci nakon isteka razdoblja izvršenja.

4.5. U iznimnim i opravdanim slučajevima, može se podnijeti zahtjev za produženje faze operativne provedbe i, suodnosno tome, roka ispunjenja. Ako je produženje zatražio Korisnik, zahtjev se mora podnijeti najmanje tri mjeseca prije završetka faze operativne provedbe i Komisija ga mora odobriti prije tog roka.

4.6. U iznimnim i opravdanim slučajevima, nakon završetka faze operativne provedbe, može se podnijeti zahtjev za produženje završne faze i, suodnosno tome, roka ispunjenja. Ako je produženje zatražio Korisnik, zahtjev se mora podnijeti najmanje tri mjeseca prije kraja završene faze i Komisija ga mora odobriti prije tog roka.

GLAVA III. – DODJELA UGOVORA I NOVČANA POTPORA

ČLANAK 5. – OPĆE NAČELO

Svi ugovori kojima se provodi sporazum o financiranju moraju se dodijeliti i provesti sukladno postupcima i standardnim dokumentima koje je utvrdila i izdala Komisija u svrhu provedbe vanjskih djelatnosti, na snazi u vrijeme pokretanja predmetnog postupka.

ČLANAK 6. - ROK ZA POTPISIVANJE UGOVORA O PROVODBI SPORAZUMA O FINANCIRANJU

6.1. Ugovore o provedbi sporazuma o financiranju potpisuju obje ugovorne strane u roku tri godine nakon što Komisija usvoji proračunsku obvezu, odnosno najkasnije na datum iz članka 5. Posebnih uvjeta. Taj se rok ne može produžiti.

6.2. Gore navedena odredba se ne primjenjuje na reviziju i ugovore o procjeni, koji se mogu potpisati kasnije.

6.3. Na datum iz članka 5. Posebnih uvjeta, bilo koji iznos za koji nije potpisan ugovor se poništava.

6.4. Ugovor koji nije rezultirao plaćanjem u roku tri godine od potpisivanja automatski prestaje i njegovo se financiranje poništava.

ČLANAK 7. - PRIKLADNOST

7.1. Sudjelovanje na pozivima za natječaje za ugovore o radovima, nabavi robe ili usluga je otvoreno pod jednakim uvjetima za sve fizičke i pravne osobe iz država članica Zajednice, sukladno posebnim odredbama iz temeljnih akata kojima se regulira suradnja navedenih sektora, za sve fizičke i pravne osobe trećih zemalja korisnika ili bilo koju treću zemlju izričito navedenu u tim aktima.

7.2. Sudjelovanje na pozivima za prikupljanje prijedloga je otvoreno pod jednakim uvjetima za sve pravne osobe država članica Zajednice, sukladno posebnim odredbama temeljnih akata kojima se regulira suradnja navedenih sektora, za sve fizičke i pravne osobe trećih zemalja korisnika ili bilo koje treće zemlje izričito navedene u tim aktima

7.3. Iznimno, u opravdanim slučajevima koje odobri Komisija, može se dozvoliti sudjelovanje na natječajima, na temelju posebnih uvjeta utvrđenih temeljnim aktima koji reguliraju suradnju u navedenim sektorima, državljanima trećih zemalja koje nisu izričito navedene u staccima 1. i 2.

7.4. Robe i zalihe koje financira Zajednica, neophodne za izvršenje ugovora o radovima, nabavi robe ili uslugama, te za postupke nabavke koje pokrenu korisnici novčane potpore za izvršenje financirane djelatnosti, moraju dolaziti iz zemalja prikladnih za sudjelovanje po uvjetima utvrđenim u prethodna tri stavka.

7.5. Pravilo podrijetla se primjenjuje i na stručnjake koje predlože pružatelji usluga koji sudjeluju u postupku natječaja ili u ugovorima o pružanju usluga financiranim od strane Zajednice.

GLAVA IV. – PRAVILA PRIMJENJIVA NA IZVRŠENJE UGOVORA

ČLANAK 8. – POSLOVNI NASTAN I PRAVO BORAVKA

8.1. Ako je opravdano prirodom ugovora, fizičke i pravne osobe koje sudjeluju u pozivima za natječaje za ugovore o radovima, nabavi robe ili usluga, imaju privremeno pravo poslovnog nastana i boravka u zemlji Korisnika. Ovo pravo ostaje valjano jedan mjesec po dodjeli ugovora.

8.2. Ugovaratelji (uključujući korisnike novčane potpore) i fizičke osobe čije se usluge traže za izvršenje ugovora, te članovi njihovih obitelji uživaju slična prava tijekom provedbe projekta/programa.

ČLANAK 9. – POREZNE I CARINSKE ODREDBE

9.1. Osim ako je drugačije određeno Posebnim uvjetima, porezi, pristojbe ili ostala davanja (uključujući porez na dodanu vrijednost – PDV – ili ekvivalentan porez) nisu uključeni u financiranje Zajednice.

9.2. Država korisnika primjenjuje na ugovore o nabavi i na potpore financirane od strane Zajednice najpovoljniji porezni i carinski režim koji se primjenjuju na države ili međunarodne razvojne organizacije s kojima ima odnose.

9.3. Ako Okvirni sporazum ili razmjena pisama koje je moguće primijeniti uključuju detaljnije odredbe o ovom predmetu, tada se primjenjuje i te odredbe.

ČLANAK 10. – ODREDBE O DEVIZNOM POSLOVANJU

10.1 Država Korisnika se obvezuje da će odobriti uvoz ili kupovinu strane valute neophodnu za provedbu projekta. Također se obvezuje da će primijeniti svoje nacionalne propise o deviznom poslovanju na nediskriminirajući način na ugovaratelje kojima je dozvoljeno sudjelovanje sukladno članku 7. ovih Općih uvjeta.

10.2. Ako Okvirni sporazum ili razmjena pisama koje je moguće primijeniti uključuje detaljnije odredbe o ovom predmetu, tada se primjenjuje i te odredbe.

ČLANAK 11. – KORIŠTENJE PODATAKA IZ STUDIJA

Ako sporazum o financiranju uključuje financiranje studija, ugovor vezan uz tu studiju, potpisan za provedbu sporazuma o financiranju, regulira vlasništvo nad tom studijom, kao i pravo Korisnika i Komisije na upotrebu podatka iz studije, njihovo izdavanje ili objavu trećim osobama.

ČLANAK 12. – DODJELA IZNOSA KOJI SU VRAĆENI PO UGOVORIMA

12.1. Iznosi vraćeni iz krivo izvršenih plaćanja, jamstava za prethodna plaćanja ili činidbenih garancija dostavljenih temeljem ugovora financiranih po ovom sporazumu o financiranju, se dodjeljuju projektu/programu.

12.2. Financijske kazne nametnute kandidatu ili ponuđaču od strane nadležnog tijela koje ugovara posao, koji je u poziciji isključenja vezano uz ugovor o nabavi, pozivanje po ponudbenoj garanciji, kao i štete priznate Komisiji se otplaćuju u opći proračun Europske zajednice.

GLAVA V. – OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

ČLANAK 13. - PREGLEDNOST

13.1. Svaki projekt/program koji financira zajednica predmet je primjerenih komunikacijskih i informativnih djelatnosti. Ove djelatnosti definiraju se uz odobrenje Komisije.

13.2. Ove komunikacijske i informativne djelatnosti moraju slijediti pravila koja je postavila i objavila Komisija u svrhu preglednosti vanjskih djelovanja na snazi u vrijeme obavljanja djelatnosti.

ČLANAK 14. – SPREČAVANJE NEPRAVILNOSTI, PRIJEVARE I KORUPCIJE

14.1. Korisnik poduzima primjerene mjere za sprečavanje nepravilnosti i prijevara, te na poziv Komisije pokreće postupak povrata sredstava koja su krivo isplaćena. Korisnik izvješćuje Komisiju o svim poduzetim mjerama.

14.2. “Nepravilnošću” se smatra svaka povreda sporazuma o financiranju, provedbenih ugovora ili prava Zajednice koja proizlaze iz djelovanja ili propusta izvršenog od strane gospodarskog subjekta, a koja ima ili bi imala učinak narušavanja općeg proračuna Europskih zajednica ili proračuna kojima upravljaju na način da se ili umanjuje ili gubi prihod koji se obračunava iz njihovih vlastitih sredstava naplaćen izravno u korist Europskih zajednica, ili putem neopravdane stavke izdatka.

“Prijevarom” se smatra svako namjerno djelovanje ili propust u vezi s:

- korištenjem ili predstavljanjem lažnih, netočnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata koji imaju učinak zloupotrebe ili protupropisnog zadržavanja sredstava iz općeg proračuna Europskih zajednica ili proračuna kojima upravljaju, ili kojima se upravlja za njihov račun;

- neotkrivanje podataka i time kršenje određenih obveza s istim učinkom;

- neprikladna upotreba tih sredstava u svrhe za koje ona nisu dodijeljena.

Korisnik promptno izvješćuje Komisiju o svakom elementu koji izazove njegovu pozornost, a koji potiče sumnju na nepravilnost ili prijevaru.

14.3. Korisnik se obvezuje da će poduzeti sve primjerene mjere kako bi ispravio svaki postupak aktivne ili pasivne korupcije u bilo kojoj fazi postupka dodjele ugovora ili potpore ili prilikom provedbe istih ugovora. “Pasivnom korupcijom” smatra se namjerno djelovanje službenika koji izravno ili putem posrednika zatraži ili primi korist bilo koje vrste za sebe ili za treću osobu ili primi obećanje takve koristi kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja, u skladu sa svojom dužnošću ili prilikom izvršavanja svojih funkcija protivno svojim službenim dužnostima, a što ima ili bi moglo imati štetan učinak na financijske interese Europskih zajednica. “Aktivnom korupcijom” smatra se namjerno djelovanje bilo koje osobe koja obeća ili učini, izravno ili putem posrednika, bilo kakvu korist službeniku ili trećoj osobi, kako bi on djelovao ili se suzdržao od djelovanja, u skladu sa svojom dužnošću ili prilikom izvršavanja svojih funkcija protivno svojim službenim dužnostima, a što ima ili bi moglo imati štetan učinak na financijske interese Europskih zajednica.

ČLANAK 15. – OVJERE I PROVJERE KOMISIJE, EUROPSKOG UREDA ZA BORBUN PROTIV PRIJEVARA (OLAF) I SUDA REVIZORA EUROPSKIH ZAJEDNICA

15.1. Korisnik je suglasan s tim da Komisija, OLAF, i Sud revizora Europskih zajednica poduzimaju dokumentarne provjere i one na terenu u pogledu korištenja sredstava

Zajednice na temelju sporazuma o financiranju (uključujući postupke dodjele ugovora i potpora), te izvršava cjelovitu reviziju, temeljem dokaznih dokumenata o računima i računovodstvenih dokumenata i svih ostalih dokumenata koji se odnose na financiranje projekta/programa, tijekom trajanja sporazuma i sedam godina nakon datuma posljednje isplate.

15.2. Korisnik je također suglasan da OLAF poduzima provjere na terenu i ovjere sukladno postupcima utvrđenim pravom Zajednice za zaštitu financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti.

15.3. U tu svrhu, Korisnik se obvezuje da će odobriti dužnosnicima Komisije, OLAF-a i Suda revizora Europskih zajednica i njihovim ovlaštenim zastupnicima pristup mjestima i prostorijama u kojima se obavljaju djelatnosti financirane sporazumom o financiranju, uključujući njihove računalne sustave, i svim dokumentima i računalnim podacima vezanim uz tehničko i financijsko upravljanje tim djelatnostima, te se obvezuje poduzeti sve primjerene mjere kako bi olakšao njihov rad. Pristup ovlaštenih zastupnika Europske komisije, OLAF-a i Suda revizora Europskih zajednica se odobrava pod uvjetima stroge zaštite povjerljivosti u odnosu na treće osobe, bez utjecaja na obveze javnog prava kojima se podvrgnute. Dokumenti moraju biti dostupni i evidentirani na način koji omogućuje jednostavan nadzor, te je Korisnik obavezan izvijestiti Komisiju, OLAF i Sud revizora Europskih zajednica o točnom mjestu gdje se dokumenti čuvaju.

15.4. Gore opisane provjere i revizije se primjenjuju na ugovaratelje i pod-ugovaratelje koji su primili sredstva zajednice.

15.5. Zastupnici imenovani od strane Komisije, OLAF-a i Suda revizora izvješćuju Korisnika o misijama na terenu.

ČLANAK 16. – SAVJETOVANJA IZMEĐU KOMISIJE I KORISNIKA

16.1. Korisnik i Komisija se savjetuju prije pokretanja spora vezanog uz provedbu ili tumačenje ovog sporazuma o financiranju.

16.2. Savjetovanje može dovesti do izmjene, obustave ili raskida sporazuma o financiranju.

ČLANAK 17. – IZMJENE I DOPUNE SPORAZUMA O FINANCIRANJU

17.1. Svaka izmjena i dopuna Posebnih uvjeta i Dodatka II. sporazuma o financiranju treba biti u pisanom obliku, te je predmet dodatka.

17.2. Ako izmjenu zatraži Korisnik, on dostavlja zahtjev Komisiji najkasnije tri mjeseca prije nego što bi izmjena trebala stupiti na snagu, osim u slučajevima koje Korisnik valjano potkrijepi, a Komisija prihvati.

17.3. Posebni slučajevi produženja faze operativne provedbe ili završne faze su uređeni člancima 4. stavkom 5. i 6. ovih Općih uvjeta.

ČLANAK 18. – OBUSTAVA SPORAZUMA O FINANCIRANJU

18.1. Sporazum o financiranju se može obustaviti u slijedećim slučajevima:

- (a) Komisija može obustaviti provedbu sporazuma o financiranju ako Korisnik prekrši obvezu temeljem sporazuma o financiranju.
- (b) Komisija može obustaviti sporazum o financiranju ako Korisnik prekrši obvezu vezanu uz poštivanje ljudskih prava, demokratskih načela i vladavinu prava, te zbog ozbiljnih slučajeva korupcije.
- (c) Sporazum o financiranju može se obustaviti u slučajevima više sile, kako je tu niže definirano. “Višom silom” se smatra svaka nepredvidiva i iznimna situacija ili događaj izvan kontrole ugovorne strane koji onemogućuje bilo koju od ugovornih strana da ispunjavaju bilo koje svoje obveze, a koja se ne može pripisati pogrešci ili nepažnji s njihove strane (ili sa strane njihovih ugovaratelja, zastupnika ili zaposlenika), a koja se pokaže nepremostivom usprkos svoj dužnoj pažnji. Greške na opremi ili materijalu ili kašnjenja u njihovoj isporuci, radni sporovi, štrajkovi ili financijske teškoće ne mogu se proglasiti višom silom. Ugovorna strana ne krši svoje obveze ako ju u njihovom ispunjavanju sprječava viša sila. Ugovorna strana koja se suočava s višom silom promptno izvješćuje drugu ugovornu stranu, iznoseći prirodu, vjerojatno trajanje, predvidive učinke problema, te poduzima sve mjere kako bi umanjila moguću štetu.

18.2. Odluci o obustavi ne prethodi nikakva obavijest.

18.2. Kad se javi o obustavi, biti će naznačene posljedice koje ona ima na važeće ugovore ili na ugovore koji se trebaju potpisati.

ČLANAK 19. – PRESTANAK UGOVORA O FINANCIRANJU

19.1. Ako se pitanja koja su dovela do obustave sporazuma o financiranju ne riješe najviše u roku četiri mjeseca, svaka ugovorna strana može raskinuti sporazum o financiranju uz otkazni rok od dva mjeseca.

19.2. Ako temeljem sporazuma o financiranju nije došlo do isplate tijekom tri godine od potpisivanja ili nije potpisan niti jedan provedbeni ugovor od datuma iz članka 5. Posebnih uvjeta, sporazum o financiranju automatski prestaje.

19.3. Kad se izvijesti o prestanku, biti će naznačene posljedice koje on ima na važeće ugovore ili na ugovore koji se trebaju potpisati.

ČLANAK 20. – ODREDBE O RJEŠAVANJU SPOROVA

20.1. Bilo koji spor vezan uz sporazum o financiranju koji se ne može riješiti u roku od šest mjeseci savjetovanjem između ugovornih strana, sukladno članku 16. ovih Općih uvjeta, može se riješiti arbitražom na zahtjev jedne od stranaka.

20.2. U tom slučaju svaka stranka određuje jednog izbranog suca u roku 30 dana od zahtjeva za arbitražom. Ako to ne učini, svaka od stranaka može zatražiti od Glavnog tajnika Stalnog izbranog sudišta (Den Haag) da odredi drugog izbranog suca. Ta dva izbrana suca određuju trećega u roku od trideset dana. Ako to ne učine, svaka od stranaka može zatražiti od Glavnog tajnika Stalnog izbranog sudišta da odredi trećeg izbranog suca.

20.3. Svaka stranka se obvezuje da će poduzeti mjere neophodne za primjenu odluke izbranih sudaca.

DODATAK I.

Lista programa za susjedne zemalja

Programi za susjedne zemlje	Uključene države
Nordijski (Kolarctic)	Fin, S, N, Rus
Karelia	Fin, Rus
Jugoistočna Finska / Rusija	Fin, Rus
Estonija/Latvija/Rusija	EE, LV, Rus
Latvija/Litva/Bjelorusija	LV, LT, Bel
Litva/Poljska/Rusija	LT, PL, Rus
Poljska/Ukrajina/Bjelorusija	PL, UKR, Bel
Mađarska/Slovačka/Ukrajina	Hun, SLK, UKR
* Slovenija/Mađarska/Hrvatska ¹	SLN, Hun, HR
* Mađarska/Rumunjska/Srbija i Crna Gora ²	HUN, Rom, SeM
* Italija/ Jadran	I, HR, BiH, SM, ALB
* Italija/Albanija	I, ALB
* Grčka /Albanija	GR, ALB
* Grčka FYROM	GR, FYROM
Španjolska Maroko	E, MAR
Gibraltar/Maroko	UK, MAR
Rumunjska/Ukrajina	Rom, UKR
Rumunjska/Moldavija	Rom, MOL
* Bugarska/Srbija i Crna Gora	Bul, SeM
* Bugarska/FYROM	Bul, FYROM
Baltičko more	D, DK, FIN, EE, LV, LT, PL, N, Rus, Bel
* CADSES	D, A, I, GR, CZ, SLK, SLN, PL, HUN, ROM, BUL, HR, SeM, BiH, FYROM, ALB, UKR, MOL
Zapadni Mediteran	I, F, E, P, UK, GR, Mal, (MAR, ALG, TUN)
Archimed	GR, I, Mal, Cyp, (TUR, EGY, ISR, LEB, SYR, Pal, Jor)

Lista programa je samo indikativna i temelji se na programima INTERRREG za sadašnje i buduće države članice i na budućim programima PHARE CBC o vanjskim granicama proširene Unije.

CARDS Kreditna pogodnost za projekt susjednih zemalja će podupirati one programe susjednih zemalja koje su uključene u zemlje zapadnog Balkana (označeno *).

¹Dva Programa za susjedne zemlje: Hrvatska –Slovenija i Hrvatska-Mađarska

²Dva Programa za susjedne zemlje: Srbija i Crna Gora i Rumunjska – Srbija i Crna Gora (ELARG I REGIO)

DODATAK 2.

Razdioba sveukupne kreditne pogodnosti za Projekt susjednih zemalja za godinu 2004

Program za države	AI	BiH	HR	FYROM	SCG	Ukupno
CADSES	√	√	√	√	√	1,6
IT/ Jadran	√	√	√		√	2
IT/Albanija	1					1
GR/FYROM				1,8		1,8
GR/Albanija	2,2					2,2
Hu/SCG					1	1
BG/SCG					1	1
BG/FYROM				1		1
RO/SCG					1,4	1,4
SI/HU/HR			√			2
Ukupno						15*

IT: Italija
 BiH: Bosna i Hercegovina
 FYROM: Bivša jugoslavenska republika Makedonija
 GR: Grčka
 Hu: Mađarska
 SCG: Srbija i Crna Gora
 BG: Bugarska
 RO: Rumunjska
 SI: Slovenija
 HR: Hrvatska

* Predviđene su ekvivalentne dodjele za godinu 2005. i 2006.

DODATAK 3. Sažetak provedbenih rješenja

Ovaj sažetak se daje radi informacija o provedbenim rješenjima koja se primjenjuju na Programe za susjedne zemlje, a posebice na CARDS komponentu osiguranja sredstava.

Komisija je u svom Priopćenju “Utiranje puta za nove instrumente u susjednim zemljama” od 01. srpnja 2003¹, odlučila uvesti Programe za susjedne zemlje tijekom razdoblja od 2004. do 2006., kao prvi korak ka Novom instrumentu za susjedne zemlje (od 2007.).

Priopćenje objašnjava da bi ključni cilj Programa za susjedne zemlje trebao biti nastavak na postojeći napredak ostvaren prilikom koordinacije postojećih unutarnjih i vanjskih instrumenata, istovremeno ispunjavajući postojeće obveze i odgovornosti u vezi sadašnjeg perioda programiranja do završetka 2006 godine. Praktične posljedice su te da će Programi za susjedne zemlje za period od 2004. do 2006. biti financirani iz unutarnjih i vanjskih sredstava, u skladu s postojećim pravnim temeljima i Financijskim uredbama, kao i relevantnim odlukama Komisije.

U Priopćenju je stavljen naglasak da bi takvi Programi za susjedne zemlje trebali dozvoliti pojedinačni postupak podnošenja zahtjeva, uključujući pojedinačni poziv za prikupljanje prijedloga koji obuhvaćaju obje strane granice, a koji bi imali zajednički postupak odabira projekata.

Komisija nastoji uskladiti postupke i iz unutarnjeg i vanjskog osiguranja sredstava kako bi omogućila učinkovito funkcioniranje Programa za susjedne zemlje u razdoblju od 2004.-2006. godine, i da se tom prilikom zadrži unutar granica odgovarajućih postojećih pravnih temelja.

Svaki Program za susjedne zemlje će djelovati prema istoj upravljačkoj strukturi. Susjedne zemlje će imati istu ulogu u Programu za susjedne zemlje. Odgovorno tijelo će biti imenovano na državnoj razini, a široko partnerstvo će biti uključeno na regionalnoj, lokalnoj i nevladinoj razini, kao što je to učinjeno sada kod država članica.

Svaki Program za susjedne zemlje će imati dva Odbora: Odbor za praćenje, koji će osigurati politički i financijski pregled djelovanja Programa, i Seleksijski (ili Upravljački) Odbor, koji će biti odgovoran za odabir projekata. Program za susjedne zemlje može donijeti odluku da djeluje s jednim Odborom koji bi ispunjavao obje funkcije. U određenim okolnostima, neki program može imati više, a ne samo jedan Zajednički seleksijski odbor (do toga može doći kad je više od dvije države uključeno u Program za susjedne zemlje).

Odbori svakog Programa za susjedne zemlje će uključivati ravnomjerno članstvo iz svih zemalja sudionica i odgovarajuće predstavništvo Komisije. Svaka zemlja sudionica će biti odgovorna za imenovanje svojih predstavnika u Odborima. Dogovori koji se odnose na članstvo u Odborima će biti utvrđeni u svakom Programu za susjedne zemlje.

¹ Com (2003.) 393 (konačno) od 1. srpnja 2003.

Svaki će Program za susjedne zemlje imati Upravljačku vlast (tijelo odgovorno na temelju propisa o Strukturalnim sredstvima) za unutarnju komponentu (ili Provedbenu agenciju u slučaju Programa za susjedne zemlje u Phare zemljama (Rumunjska i Bugarska). Za vanjsko osiguranje sredstava će postojati dva važna tijela. Svaka će partnerska država osnovati Jedinicu za koordinaciju programa, što će u većini slučajeva najvjerojatnije biti uloga koju će ispunjavati postojeća Jedinica za nacionalnu koordinaciju. Međutim, delegacije Komisije će ispunjavati ulogu Ugovorne vlasti za vanjsku komponentu ili Europska agencija za obnovu, u slučaju centralizirane uprave. Komisija / EAO mogu prenijeti funkcije ugovorne vlasti i tijela koje vrši plaćanja na odgovarajuće tijelo, prema tome kako odredi partnerska država. U slučaju decentralizirane uprave, to će biti odgovarajuće tijelo, prema tome kako odrediti partnerska država.

Upravljačka vlast i Jedinica za koordinaciju programa će se dogovoriti u pogledu Zajedničkog tehničkog tajništva odgovornog za upravna rješenja Programa. Većinu upravnih zadaća će obavljati Zajedničko tehničko tajništvo, smješteno s unutarnje strane granice koje će uključivati osoblje iz Susjednih zemalja. Zajedničko tehničko tajništvo će biti odgovorno za primanje zahtjeva za projekte, početne procjene zahtjeva i davanje preporuka Odboru za odabir programa.

Zajedničko tehničko tajništvo će također savjetovati potencijalne partnere uključene u projekt i baviti će se dnevnim upravljačkim zadaćama u vezi programa, vodeći računa o ulogama i odgovornostima Upravljačke vlasti s unutarnje strane granice, i o Ugovornom tijelu s vanjske strane granice.

Dok će neke zadaće obavljati Zajedničko tehničko tajništvo, obuhvaćajući vanjsko osiguranje sredstava, a te zadaće mogu uključivati samo tehničku i/ili upravnu podršku i ne može doći do prijenosa zadaća javnog tijela koje se odnose na upravljanje vanjskim sredstvima sa Komisije na državu članicu o kojoj je riječ i/ili Zajedničko tehničko tajništvo.

Obzirom na činjenicu da će Komisija funkcionirati kao ugovorno tijelo za vanjske komponente ovih programa, Komisija će i dalje imati pravo sudjelovati kao promatrač na svim sastancima Odbora za praćenje/Selekcijskog odbora (kao savjetnik Odboru za praćenje).

ERDF financiranje se može koristiti za financiranje troškova putovanja i smještaja partnera iz susjednih zemalja kad prisustvuju sastancima o programu ili projektu u Europskoj uniji. ERDF financiranje se također može koristiti za zapošljavanje državljana iz susjednih zemalja u tajništvima programa.

Programi za susjedne zemlje će djelovati na temelju postupka pojedinačnog zahtjeva i postupka pojedinačnog odabira koji obuhvaća obje strane granice. Koristiti će se pojedinačni obrazac zahtjeva za svaki pojedini projekt, ali uz jasnu podjelu posla koji je potrebno izvršiti unutar i izvan Unije.

Projekti će obično biti izabrani putem poziva za podnošenje prijedloga, iako Odbor za praćenje može predložiti posebne projekte putem odgovarajućeg postupka. Odbor za praćenje će odlučivati o Pozivu za podnošenje prijedloga i ovlastiti će Zajedničko tehničko tajništvo da objavi poziv.

Zahtjevi će se podnositi direktno Zajedničkom tehničkom tajništvu koje će vršiti početnu procjenu svakog projekta i pripremati će preporuke za Seleksijski odbor. Zahtjevi će uključivati partnere unutar Unije i izvan nje. Iznimno, projekti mogu imati partnere iz samo jedne zemlje, uz uvjet da projekt ima prekogranični učinak koji se može nedvojbeno pokazati.

Seleksijski odbor, koji se sastoji od članova iz svih država sudionica, s Komisijom kao promatračem, će izvršiti odabir projekata koji će se financirati.

Formalne odluke u vezi projekata će se razlikovati po unutarnjim i vanjskim elementima projekta, vodeći računa o različitim propisima za dodjelu sredstava:

- **Unutar granica EU-a**

Za unutarnju stranu granice, Upravljačka vlast za Programe za susjedne zemlje će izdati pismo o novčanoj potpori kojim se dodjeljuju sredstva ERDF projektu poštujući pravila Strukturalnih sredstava. Pismo o novčanoj potpori bi se u uobičajenim okolnostima trebalo izdati u roku 3 mjeseca od odluke Seleksijskog odbora.

- **Vanjske države:**

Relevantne službe Komisije će formalno potvrditi odluku Seleksijskog odbora na temelju koje će Ugovorno tijelo izdati ugovor partner-u/ima s vanjske strane granice. Komisija će u svim slučajevima zadržati pravo na konačno odobrenje projekata. Ako dođe do takvih okolnosti da neki projekt bude odbijen, dostaviti će se potkrijepljeno objašnjenje. Ugovor bi u uobičajenim okolnostima treba biti dodijeljen u roku 3 mjeseca od odluke Seleksijskog odbora.

Upravljačka vlast za Programe u susjednim zemljama će zatim izdati pisma o novčanim potporama vodećem partneru unutar granice Europske unije, dok će Ugovorno tijelo izdati ugovor vodećem partneru na susjednoj strani granice. Komisija će biti Ugovorno tijelo za pomoć s vanjske strane granice koja obično djeluje preko svojih delegacija ili Europske agencije za obnovu.

DODATAK II. – TEHNIČKE I UPRAVNE ODREDBE
CARDS 2004
PROGRAM ZA SUSJEDNE ZEMLJE

1. Identifikacija

Oblik programa:	Višedržavni
Naziv:	CARDS Program za susjedne zemlje
Proračunska godina:	2004.
Proračunska linija:	19 07 01
Financijska dodjela:	EUR 15 milijuna
Pravni temelj:	Uredba Vijeća 2666/2000, izmijenjena i dopunjena Uredbom Vijeća (EZ) br. 2415/2001 (CARDS)
Ugovaranje:	Svi se ugovori moraju zaključiti nakon potpisivanja Sporazuma o financiranju, a u roku 36 mjeseci nakon datuma preuzimanja proračunske obveze.
Provedba:	Provedba projekata na temelju ovog prijedloga se mora zaključiti do 31. prosinca 2009. Stoga, sve tehničke aktivnosti predviđene na temelju ovog programa i svi ugovori moraju završiti do 31. prosinca 2009.
Programiranje:	DG RELEX D i AIDCO
Službe Komisije:	
Povezane RSP i RIP	CARDS Regionalna studija o strategiji za 2004.-2006. i Indikativni program za 2002.-2004.
Primjedbe:	Za određene upravne troškove može se koristiti do 5% dodijeljenih sredstava svakog Programa za susjedne zemlje

2. Sažetak programa

CARDS Program za susjedne zemlje izravno odražava ciljeve politike Priopćenja Komisije o **Proširenoj Europi** i o Utiranju puta za **instrument u susjednim zemljama**. Ovo posljednje Priopćenje daje procjenu o mogućnostima stvaranja novog instrumenta u susjednim zemljama. Komisija predlaže da bi trebalo usvojiti pristup u dvije faze. Inicijalna faza od 2004. do 2006. godine će se usredotočiti na znatno poboljšanje suradnje između različitih financijskih instrumenata o kojima je riječ unutar postojećeg zakonodavstva i financijskog okvira. U drugoj fazi za razdoblje nakon 2006. godine, Komisija namjerava predložiti novi pravni instrument koji bi se bavio zajedničkim izazovima koji su utvrđeni u Priopćenju o Proširenoj Europi.

Na temelju ovih političkih usmjerenja, Program CARDS za susjedne zemlje teži tome da u ovoj inicijalnoj fazi riješi pitanja povezana sa zajedničkim problemima koji proizlaze iz susjedstva poput gospodarskog razvoja graničnih područja, okoliša i bolesti koje se priopćavaju, ilegalne imigracije, nedopuštene trgovine i kontakata tipa "od čovjeka za čovjeka", između ostalog.

Lista svih Programa za susjedne zemlje (kako je to prezentirano u Priopćenju o instrumentu za susjedne zemlje) je prikazana u Dodatku 1. Predložena sredstva za

dodjelu po Programu za susjedne zemlje za 2004. su utvrđena u Dodatku 2., a sažetak provedbenih rješenja je dan u Dodatku 3.

Ukupno je 45 milijuna eura dodijeljeno Programima CARDS za susjedne zemlje za 2004. - 2006. Predviđa se da će se dodjeljivati 15 milijuna eura godišnje. Još nije odlučeno o posebnim dodjelama za državu / program za 2005. i 2006., ali će distribucija biti slična onoj iz 2004. godine. Sveukupna dodjela sredstva Programa CARDS za susjedne zemlje za 2004. godinu iznosi 15 milijuna eura (pogledajte dodatak 2).

Svi se projekti moraju provesti u skladu s principima natjecanja EU (uključujući principe državne pomoći).

3. Ažuriranje programa

Višegodišnji indikativni program CARDS Regionalni program je već, u okviru odjeljka “Integrirano upravljanje granicom”, ukazao na potrebu da se osigura maksimalna dosljednost i komplementarnost ne samo s Interregovim prekograničnim i transnacionalnim programima, već također i s Phare Prekograničnim programima suradnje zemalja kandidata.

Ova maksimalna dosljednost i komplementarnost je sada formalizirana Programima za susjedne zemlje koji su u postupku objavljivanja.

Programi za susjedne zemlje obuhvaćaju sve ove regije Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Bivše Jugoslavenske Republike Makedonije i Srbije i Crne Gore¹ koje graniče ili će graničiti s EU-om ili zemljama kandidatima. Europska unija teži tome da se razvije zona prosperiteta i prijateljskog susjedstva s kojom bi Europska unija održavala bliske, miroljubive i kooperativne odnose.

Međugranična suradnja doprinosi stvaranju većih mogućnosti za ljude u graničnim regijama, a pojačana regionalna suradnja može doprinijeti gospodarskom razvoju i integraciji na temeljnoj razini kao i boljem međusobnom razumijevanju i povjerenju koje se razvija preko granica. Mnoga pitanja koja proizlaze iz susjedstva će i dalje rješavati nacionalni programi CARDS, a Programi susjednih zemalja će se usredotočiti na ona područja suradnje gdje je aktivno sudjelovanje nositelja interesa ključno na obje strane granice. Potpuna suglasnost između Programa za susjedne zemlje i nacionalnih programa će se osigurati na strateškoj razini programiranja. Programi za susjedne zemlje će obuhvatiti široki niz aktivnosti poput infrastrukture u sektorima prijevoza, okoliša, energije, prelaska granice itd.; ulaganja u gospodarsku i socijalnu povezanost (proizvodna ulaganja, razvoj ljudskih resursa, poslovna infrastruktura, suradnja u RTD i inovacije); akcije tipa “od ljudi za ljude” (poput kulturnih i obrazovnih razmjena i suradnje); podrške razvoju institucija itd. Programi posebno naglašavaju važnost prekogranične dimenzije projekata i održivosti suradnje. Nadalje je važno što su projekti temeljeni na programu usklađeni s ostalim izvorima financiranja, poput projekata INTERREG i Phare-CBC, na temelju kojih se zasnivaju Programi za susjedne zemlje.

¹ Kosovo bi na temelju SCR1244 također trebao imati koristi od dodijeljenih sredstava

Jedan od prioriteta programa je podržava projekte koji su jasno povezani s projektima INTERREG i Phare. Službe Komisije, poglavito EuropeAid, u bliskoj suradnji s DG Relex, DG Regio i DG Elarg su poduzele niz mjera kako bi poboljšale suradnju i komunikaciju između ova tri instrumenta financiranja. Konkretna ostvarenja u vezi s tim su, međutim, ograničena zbog različitih propisa koji reguliraju različite instrumente Zajednice.

4. Prethodna pomoć EZ-a i naučene lekcije

Ovaj program bi se trebao nadovezati na lekcije naučene iz prethodnog iskustva u pogledu provedbe prekogranične suradnje. Posebno bi trebao biti jednostavan za upravljanje, a kako bi doveo do cjelokupnog vlasništva svih uključenih nositelja interesa, on bi trebao uključivati sve relevantne partnere na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

Integrirani program CARDS za upravljanje granicama uključuje jednu komponentu koja obuhvaća graničnu regionalnu suradnju. Neki pripremni projekti na ovim području su poduzeti, a uzet će se u obzir i lekcije naučene na ovim projektima. Na primjer, Hrvatska je aktivno sudjelovala u pripremi dva Inicijativna programa Zajednice za međujadransku suradnju između Italije i CARDS zemalja i u trilateralnoj suradnji sa Slovenijom i Mađarskom. Ti programi definiraju prioritete razvoja i kriterije prikladnosti za projekte na granicama izvan EU-a.

U vezi s graničnom regionalnom suradnjom između CARDS zemalja, postoje neke odabrane inicijative na lokalnoj razini. Međutim, čini se da je neophodno osnažiti formalnu organizaciju i provedbu prekogranične suradnje na upravnim razinama. S tim u vezi, predviđen je CARDS Regionalni program za 2003. "Program stvaranja prekograničnih institucija" na temelju kojeg bi se razvile zajedničke strukture i prioritete za suradnju između utvrđenih CARDS zemalja. Ovaj projekt također uključuje plan novčane potpore za aktivnosti na lokalnoj razini između susjednih regija CARDS zemalja.

Imajući na umu sve aktivnosti koje su poduzete do sada, i obzirom na početak sadašnjeg programa, postoji potreba za kontinuiranim jačanjem kapaciteta na svim razinama, čime se omogućuje zdravo sudjelovanje u programima prekogranične suradnje.

Lekcije bi se također trebale nadovezati na iskustva iz Programa TACIS, CBC, PHARE CBC i INTERREG.

5. Komponente programa

Dana 11. ožujka 2003. Komisija je Priopćenjem Proširena Europa – Susjedstvo, objavila Politiku za europske susjedne zemlje. Cilj ove politike je da iskoristi mogućnosti i ukaže na izazove odnosa proširene Unije s istočnim i južnim susjedima, te da razvije dosljednu, mada drugačiju, politiku susjedstva. U tom kontekstu, u srpnju 2003. izrađeno je drugo Priopćenje koje obuhvaća podršku prekograničnoj suradnji i aspektima transnacionalne suradnje ove politike, odnosno "Utiranje puta novom instrumentu za susjedne zemlje".

Priopćenje predviđa stvaranje Novog instrumenta za susjedne zemlje za promicanje prekogranične suradnje uz vanjsku granicu proširene EU. Međutim, obzirom na broj pravnih i proračunskih pitanja koja treba riješiti, Priopćenje navodi pristup u dvije faze:

- (1) Među postojeće instrumente će se uvesti Programi za susjedne zemlje za razdoblje od 2004. do 2006. na temelju povećane koordinacije:
- (2) Nakon godine 2006. uspostaviti će se novi Instrument za susjedne zemlje.

Sadašnji Program aktivnosti obuhvaća prvu seriju financiranja Programa za susjedne zemlje za zemlje zapadnog Balkana u razdoblju od 2004. do 2006.

Trenutačno je suradnja na vanjskim i budućim vanjskim granicama Europske unije podržana nizom instrumenata. Sljedeći instrumenti EU-a koji promiču prekograničnu i podregionalnu/transnacionalnu suradnju su relevantni za ovaj program:

Inicijativa¹ Zajednice **INTERREG**, financijski instrument u okviru Strukturalnih fondova Europske unije podupire prekograničnu, transnacionalnu i međuregionalnu suradnju između država članica i susjednih zemalja. Iako programi INTERREG uključuju izravno susjedne zemlje, Strukturalni fondovi se mogu koristiti samo unutar Unije. Programom INTERREG na vanjskoj granici Europske unije se stoga zahtijeva izvor financiranja za aktivnosti koje se odvijaju u susjednoj državi.

U okviru **PHARE** instrumenta koji se vodi u fazi predpristupa u zemljama kandidatima, programima PHARE CBC² se podupire prekogranična suradnja s državama članicama i između zemalja kandidata. Do sada je prekogranična suradnja na vanjskim granicama zemalja kandidata financirana nacionalnim programima PHARE. Za razdoblje od 2004. do 2006., zemljopisni opseg PHARE CBC će se proširiti tako da će obuhvatiti vanjske granice Bugarske i Rumunjske.

Na zapadnom Balkanu, CARDS je ključni instrument Procesu stabilizacije i pridruživanja, te podupire niz aktivnosti s tim u vezi. Uredba CARDS navodi, između ostalog, cilj promicanja regionalne, transnacionalne, prekogranične i međuregionalne suradnje između zemalja primateljica, između njih i Europske unije i između zemalja primateljica i ostalih država u regiji.

Ti su instrumenti regulirani različitim propisima, tako da oni djeluju s različitom projektnom identifikacijom, postupcima selekcije i provedbe, čime otežavaju provedbu pravih zajedničkih projekata (tj. onih koji služe zajedničkom cilju i djeluju na obje strane granice istovremeno). Sadašnji pravni okviri i procedure za ovu suradnju su bili učinkoviti u njihovom vlastitom pravu, ali su stvorili brojne poteškoće koje proizlaze iz sustava koji se razilaze u svojim temeljima, a koji su primijenjeni na financijsko upravljanje sredstvima Zajednice, što podrazumijeva različite uloge i odgovornosti za Komisiju i nacionalne, regionalne i lokalne vlasti.

¹ Uredba Vijeća (EZ) (EZ) br. 1260/1999 od 26. lipnja 1999. i INTERREG III Smjernice, SL C143, 23. svibnja 2000.

² Uredba Komisije (EZ) br. 2760/98 od 18. prosinca 1998.

Razlike se javljaju, osobito kod neusklađenih razina financiranja, postupka programiranja (zadaci posebnog programiranja) odabira projekta (posebni postupci procjene i postupci odabira i procedure odlučivanja), provedbe projekta (različiti propisi koji reguliraju unutarnje i vanjske postupke nabavke), i nadgledanja projekata (različiti postupci izvješćivanja, nadgledanja i procjene) što ograničava učinak suradnje uz vanjske granice. U cilju promicanja bolje suradnje, Komisija je utvrdila interne smjernice za usklađivanje tih instrumenata.

Ciljevi i opseg pojedinih Programa za susjedne zemlje će zajednički definirati države koje sudjeluju u programu. Komisija će odobriti pojedini Program za susjedne zemlje slijedom uobičajenog postupka koji se primjenjuje na INTERREG (i PHARE CBC, gdje je to relevantno). Na taj će način odobrenje Komisije Programa za susjedne zemlje definirati opseg i ciljeve i za unutarnje i vanjsko financiranje, odobravajući ujedno unutarnje osiguranje sredstava. Nadalje, Komisija će odobriti vanjsku komponentu financiranja u skladu sa standardnom procedurom za vanjsko osiguranje sredstava. Komisija će potpisati Sporazum o financiranju sa svakim vanjskim partnerom koji jasno uspostavi vezu između vanjskog osiguranja sredstva i Programa za susjedne zemlje odobrenog na temelju uobičajenih pravila INTERREG-a.

CARDS kreditna pogodnost za Projekt susjednih zemlja je instrument kojim se osiguravaju sredstva CARDS-a za 9 bilateralnih Programa za susjedne zemlje, za CADSES i talijansko-jadranske programe.

Zemljopisna prikladnost

Programi za susjedne zemlje će djelovati na vanjskim granicama proširene Europske unije, uključujući granice Rumunjske i Bugarske sa zapadnim Balkanom.

Cijeli teritorij zemalja korisnika CARDS-a: Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija, i Srbija i Crna Gora (uključujući Kosovo na temelju Rezolucije 1244 UN-a) će se smatrati prikladnima za Program za susjedne zemlje na sveukupnoj razini. Međutim, svaki pojedini Program za susjedne zemlje koji uključuje ove države definirati će svoje posebno područje prikladnosti.

Prikladno djelovanje

Svaki će Program za susjedne zemlje utvrditi prioritete koji će biti u skladu s jednim od slijedeća četiri cilja, koji su navedeni u Priopćenju o novom instrumentu za susjedne zemlje.

- promicanje održivog gospodarskog i socijalnog razvoja u graničnim regijama;
- zajednički rad radi rješavanja zajedničkih izazova, na područjima kao što je okoliš, javno zdravlje, te sprječavanje i borba protiv organiziranog kriminala;
- osiguranje učinkovitih i sigurnih granica
- promicanje lokalnih aktivnosti tipa “od ljudi za ljude”

Postupci provedbe

Važan element u ovim programima je taj da će se programima upravljati i s unutarnjim i vanjskim osiguranjem sredstava EU-a preko postupaka koji su usklađeni

u najvećoj mogućoj mjeri (za daljnje informacije, pogledajte Prilog 3). Ukratko, ti programi će uključiti:

- zajedničko programiranje mjera
- usvajanje postupka podnošenja pojedinačnog zahtjeva
- pojedinačni poziv za podnošenje prijedloga s obje strane granice
- postupak zajedničkog odabira projekata.

Koliko to bude moguće programima će upravljati zemlje sudionice koje djeluju u zajedničkim strukturama upravljanja, uvažavajući, radi CARDS doprinosa, formalne zahtjeve za upravljanjem utvrđene i u Financijskoj uredbi i u Uredbi CARDS.

Kako bi se omogućilo da se postupak odabira obavlja zajednički tako da obuhvaća i unutarnje i vanjsko osiguranje sredstava, utemeljiti će se Seleksijski odbor koji će funkcionirati u skladu s odredbama koje se odnose na zajedničko upravljanje u pogledu internog osiguranja sredstva, te na temelju decentraliziranog upravljanja u pogledu vanjskog osiguranja sredstva. U praksi, to će značiti da će članovi Seleksijskog odbora iz država članica biti imenovani prema standardnim propisima za strukturalna sredstva, dok će članove Seleksijskog odbora iz partnerskih zemalja imenovati Jedinica za nacionalnu suradnju u toj državi.

Decentralizacija ustroja i funkcioniranja Seleksijskog odbora za vanjsko osiguranje sredstava se može opravdati obzirom na zajedničku prirodu Programa za susjedne zemlje, malog broja individualnih projekata koji će biti financirani i veliku uključenost država članica u provedbi, ustroju Seleksijskog odbora i odabiru projekata koji će biti financirani, koji će, na temelju članka 164. Financijske uredbe, biti decentralizirani prema vlastima država o kojima je riječ.

Zajednički seleksijski odbor je odgovoran za odabir projekata u svakom Programu za susjedne zemlje. On ispunjava ulogu "Odbora za procjenu" koji je opisan u PRAG-u.

Članovi Zajedničkog seleksijskog odbora dolaze iz svake zemlje koja sudjeluje u Programu za susjedne zemlje. Broj članova po državi se dogovara između uključenih država. Svaka država zatim imenuje svoje članove.

Važno je primijetiti da će se kao glavna metoda za odabir projekata koristiti poziv za prikupljanje prijedloga, ovaj prijedlog financiranje ne obuhvaća tradicionalni niz CARDS projektnih dokumenata koji prikazuju razdiobu predloženih izdataka. Umjesto toga, u Dodatku 2. je dana razdioba predložene dodjele sredstava po Programu za susjedne zemlje.

Pored toga, u tijeku su istraživanja načina kako financirati mjere stvaranja kapaciteta koji mogu biti prijeko potrebni za povećanje kapaciteta regionalnih i lokalnih vlasti u CARDS partnerskim zemljama kako bi potpuno sudjelovale u mogućnostima koje prezentiraju Programi za susjedne zemlje.

Glavni cilj toga bit će povećanje sposobnosti lokalnih i regionalnih vlasti i ostalih socijalno-ekonomskih nositelja interesa u prikladnim regijama u pogledu upravljanja projektom.

Posebno će se nastojati uspostaviti izravan kanal informacija o projektima za prekogranični razvoj, pomažući krajnjim korisnicima da pripreme zdrave projektne zahtjeve za potporu u okviru Programa za susjedne zemlje.

Programi za susjedne zemlje za razdoblje 2004. do 2006. će utri put Novom instrumentu za susjedne zemlje, sa svojim propisima, koji će se primjenjivati nakon 2006. Ovim novim instrumentom, koji se trenutačno razrađuje, bi se osigurala sredstva za prekogranične aktivnosti na obje strane buduće granice EU-a. Vjerojatno je da će djelovati na temelju višegodišnjeg programskog pristupa, da će ga provesti zajednički mehanizam upravljanja, i u državama članicama i u partnerskim državama i da će imati veći proračun. Novi instrument za susjedne zemlje će se nastaviti na stručno iskustvo i strukture kreirane u kontekstu Programa za susjedne zemlje.

6. Dodatna pomoć EZ –a izvan okvira Programa djelovanja

Ovaj prijedlog financiranja bi trebao nadopuniti i biti u skladu s ostalim relevantnim politikama i instrumentima EU-a, uključujući nacionalne programe financijske pomoći kao i specifične sektorske politike i instrumente.

Nadalje, CARDS poduzima brojne dodatne mjere na vanjskim granicama Europske unije preko odgovarajućih nacionalnih programa djelovanja CARDS.

7. Koordinacija s ostalim donatorima

Delegacije EZ-a i Europska agencija za obnovu. će osigurati koordinaciju donatora u pogledu vanjske komponente.

8. Provedba programa

8.1. Vremenski rok za potpisivanje sporazuma o financiranju

Sporazum o financiranju se mora zaključiti najkasnije do 31. prosinca godine koja slijedi nakon one kad je usvojena odgovarajuća globalna financijska obveza.

Ukoliko do toga ne dođe, sredstva dodijeljena sporazumu će biti poništena.

8.2. Razdoblje izvršenja

(a) Period provedbe sporazuma o financiranju počinje stupanjem na snagu sporazuma o financiranju, a završava dana 31. prosinca 2011.

(b) Ovo razdoblje izvršenja se uklapa u dvije posebne faze:

- (i) Operativna provedba glavnih aktivnosti. Ova faza počinje sa stupanjem na snagu sporazuma o financiranju, a završava dana 31. prosinca 2009.
- (ii) Završna faza tijekom koje se obavljaju konačne revizije i procjena zajedno s tehničkim i financijskim zaključivanjem ugovora kojima se provodi financijski sporazum. Ova faza započinje s danom kad završava faza operativne provedbe, a završava se na kraju razdoblja izvršenja.

- (c) Izdatak koji proizlazi iz glavnih aktivnosti nije prikladan za financiranje Zajednice, osim ako se on snosi tijekom faze operativne provedbe. Izdatak koji proizlazi iz konačnih revizija i procjene i završnih aktivnosti je podoban do kraja završne faze.
- (d) Bilo koji preostali iznos doprinosa Zajednice će se automatski poništiti šest mjeseci nakon isteka razdoblja izvršenja.

8.3. Procedure za dodjelu ugovora i odobravanje subvencija

Svi ugovori kojima se provodi sporazum o financiranju moraju biti dodijeljeni korištenjem standardnih postupaka Komisije i dokumenata za provođenje vanjskih djelatnosti na snazi u vrijeme kad je postupak pokrenut.

8.4. Ugovori kojima se provodi sporazum

- (a) Ugovore kojima se provodi sporazum o financiranju trebaju potpisati obje ugovorne strane u roku tri godine nakon što Komisija usvoji financijsku obvezu. Ovaj rok se ne može produžiti. Na taj dan sva sredstva koja ne budu ugovorena će biti poništena.
- (b) Svaki ugovor, koji u roku tri godine nakon potpisivanja nije rezultirao plaćanjem, će se automatski raskinuti, a sredstva poništiti.

8.5. Nadzor, procjene i revizije

Za vrijeme provedbe odvijat će se odgovarajuće planiranje i redovni nadzor u obliku redovnih izvješća. Također će se odvijati procjena tijekom provedbe i na kraju programa, te revizija programa.

Točka 8.4(a) se ne primjenjuje na reviziju i ugovore o procjeni koji se mogu potpisati kasnije.

8.6. Administrativni troškovi

Svi administrativni troškovi će biti financirani internim mehanizmima financiranja EU-a, gdje je to zakonski moguće.

Međutim, dodijeljena sredstva po Programu za susjedne zemlje se mogu do 5% koristiti za administrativne troškove koji će se ugovarati posredstvom Odsjeka za operativne poslove u Delegaciji. To može podrazumijevati osnivanje i rad podružnice Zajedničkog tehničkog tajništva s vanjske strane granice.

Vrste predviđenih troškova uključuju:

- troškove osoblja podružnice
- putne troškove za sudjelovanje na Odboru za praćenje i Selekcijском odboru
- putne troškove za sudjelovanje na različitim sastancima u vezi Programa za susjedne zemlje
- administrativne troškove

Svako Zajedničko tehničko tajništvo za Programe susjednih zemalja će upravljati sredstvima pod nadzorom odgovarajuće Delegacije.

9. Trošak financiranje

Programi za susjedne zemlje će se financirati novčanom potporom Zajednice od 15 milijuna eura, raspoređenih kako slijedi između različitih djelatnosti. Detaljnu razdiobu, molimo pogledajte u Dodatku 2.

10. Obveza Vlade. Uvjetovanost

Pomoć se pruža na temelju činjenice da postoje elementi potrebni za nastavak suradnje preko pomoći, posebno, za poštovanje demokratskih principa i ljudskih prava. Pružanje pomoći ovisi o podršci i poštivanju vlada-korisnika općih uvjeta pomoći CARDS-a koji su utvrđeni u Sporazumima o financiranju i njegovim dodacima, te ostalim relevantnim dokumentima, kao što su Okvirni sporazumi.